

WIE IS ...?

**DOMINEE THENU,
PREDIKANT IN ATJEH**

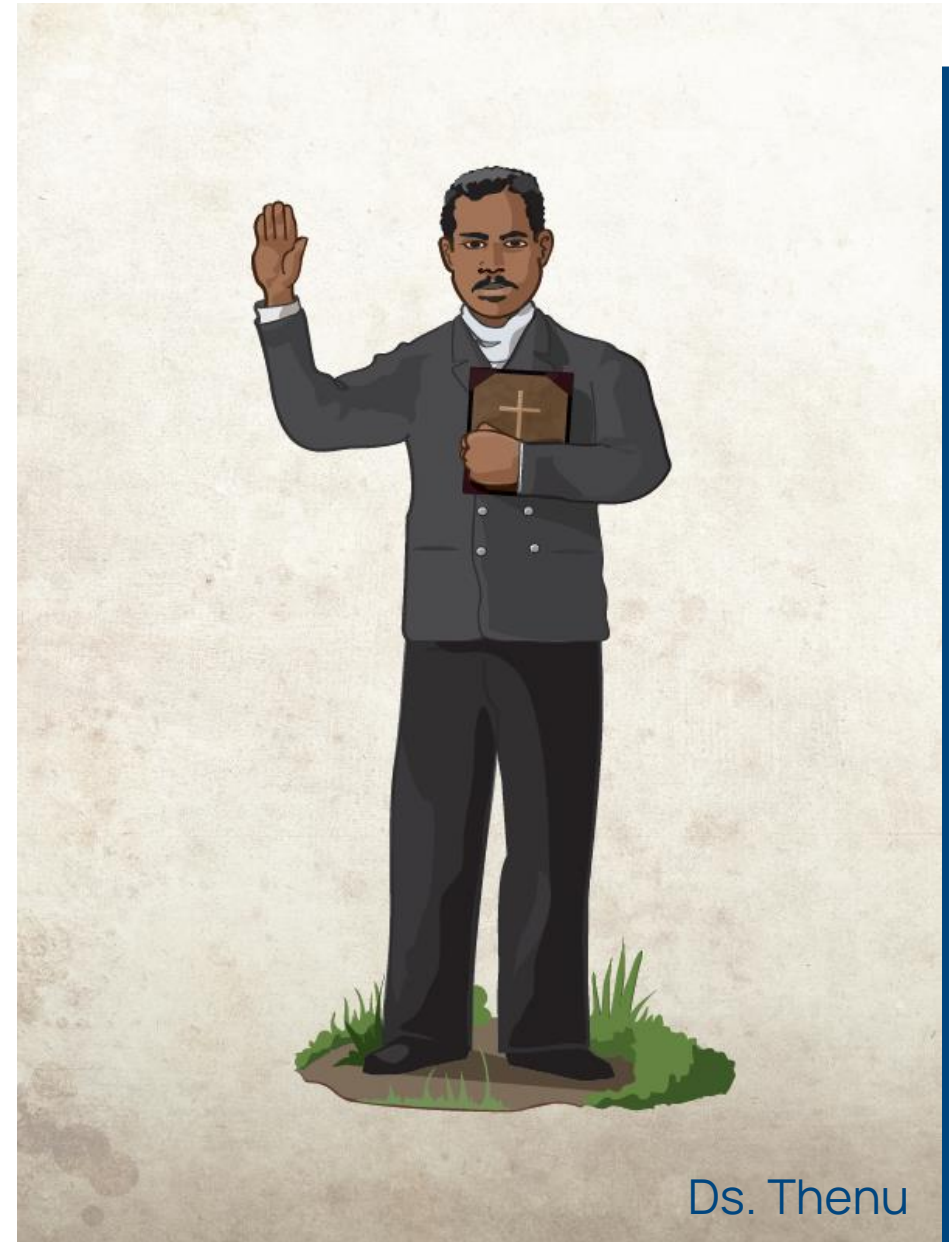
**MOLUKSE VOETSTAPPEN DOOR DE GESCHIEDENIS:
ZESTIEN VERHALEN OVER HISTORISCHE PERSONEN**

1901

Het was het jaar 1896. De oorlog in Atjeh op Sumatra duurde al meer dan twintig jaar. De Atjehers wilden zich niet onderwerpen aan het gezag van de Nederlanders. De oorlog was zwaar en het moraal van de soldaten was aangetast. Maar langzaam kwam daar nu verandering in. Generaal van Heutz, de opperbevelhebber, zag met voldoening toe hoe dominee Thenu met de soldaten omging. Hij wist hun moed in te spreken. Vooral de Molukse soldaten liepen met hem weg. Veel van hen vochten hier op Atjeh.

Twee jaar eerder was hij aangekomen, de godsdienstleraar Izaak Thenu. Hij wist dat Molukkers van zingen houden. Daarom schreef de dominee gedichtjes en liedjes. Ook nu weer. De sfeer was goed: *'Manisé manisé, su' terlalu manisé, hari-hari naik gunung, su' terlalu manisé ...'*

Ds. Thenu

Begin februari 1901 vertrok een grote expeditie naar Samalanga waar de *benteng* (vesting) Batu Iliq veroverd moest worden. Ook nu weer ging dominee Thenu mee, om de mannen geestelijk te ondersteunen. De avond voor de grote aanval stond dominee Thenu voor de manschappen. Hij wist wat hem te doen stond. Even keek hij opzij naar generaal van Heutz. Die knikte goedkeurend. Kalm richtte de dominee zich tot de soldaten. Met vaste stem maande hij de mannen om hun plicht te doen: 'Doet uw plicht en God zal u niet verlaten ...' Maar toch keek hij zorgelijk: Hoeveel mannen zullen het overleven? Hoeveel vrouwen en kinderen zal ik binnenkort moeten troosten?

Het lied was tot in de verre omtrek te horen:

<i>Mari sobat, mari saudara!</i>	Kom vrienden, broeders!
<i>Pergi perang di Samalanga.</i>	Op naar Samalanga.
<i>Mari kumpul dan bersuara</i>	Kom bij elkaar, verhef je stem,
<i>lalu menjanji bersama-sama.</i>	laten we samen zingen.

De spanning trok even uit het lichaam van de soldaten. Het deed dominee Thenu goed want het was zijn lied. De bestorming kon ieder ogenblik beginnen. Ineens werd het sein gegeven. Toen Ambonese soldaten de vesting binnentrokken, sprong plots een oude Atjeher met een brandende fakkel naar de buskruitvoorraad. Hij wierp de lont in het kruit. Er volgden twee geweldige explosies en meteen was de strijd afgelopen. In de benteng lagen 71 doden. Nooit zou dominee Thenu de aanblik van dit slagveld vergeten.

Ongeveer een half jaar later, 31 augustus 1901. Zenuwachtig was dominee Thenu. Generaal van Heutz had hem ontboden. En hij wist niet waarvoor. 'Komt u maar dominee', zei een officier. 'De generaal wacht op u.' Dominee Thenu wist niet wat hij zag toen generaal van Heutz naar hem toeliep met een medaille in zijn hand. 'Ik heb de eer u te mogen benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau ...', hoorde hij de generaal zeggen.

Later kreeg dominee Thenu ook de Militaire Willemsorde voor al het werk dat hij in Atjeh verricht had. In totaal werkte hij daar 40 jaar. In 1934 mocht hij op verlof naar Nederland waar hij door koningin Wilhelmina werd ontvangen. Drie jaar later stierf dominee Thenu in Atjeh waar hij ook begraven ligt. In 1938 werd een monument voor hem onthuld.

ONTHULLING MONUMENT WIJLEN DS. THENU.

In Protestantsche Kerk te Koeta Radja.

KOETARADJA, 23 Maart. — In de Protestantsche kerk te Koetaradja heeft heden, onder zeer groote belangstelling, de onthulling plaats gehad van een monument voor wijlen den bekenden soldaten-predikant, ds. Thenu. De onthulling geschiedde door de weduwe Thenu.

De voorzitter van het comité, majoor Doup,

hield een herdenkingsrede, die werd beantwoord door den voorzitter van den kerkeraad, ds. Vap Wyck

Jurriaanse. Hierna

hielden de resident en de gewestelijk militair commandant, kolonel

Gogenson een toespraak resp. namens de Atjehsche burgerij en namens het Koninklijke

Ned.-Indische Leger. Verder voerden verschillende vooraanstaande

Ambonneezen het woord. Kolonel Gogenson legde namens het leger een krans bij

het monument, waarna verschillende andere vereenigingen en corporaties op deze wijze de nagedachtenis van wijlen ds. Thenu huldigden.

Het was een indrukwekkende plechtigheid, die besloten werd met een defilé van de de verschillende deputaties. — (Aneta).

Wjlen ds. Thenu.

VERANTWOORDING

Auteur: Xaf Lasomer

Bron: 'Wie is ...?' serie in Papan Tulis, katern van het Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers in het magazine Marinjo 1998-2000, gebundeld in 2011

Bewerking/vormgeving: Nanneke Wigard, 2024

Meer weten?

Op de website [Vensters op de Molukse Geschiedenis](#) vind je meer informatie over de periode 1450-1950 en meer verhalen van historische personen

Illustraties:

Tekening ds. Thenu: Melroy Bisel, Lisa van den Broek en Vormgeving Onbekend bv (Vensters op de Molukse Geschiedenis)

Krantenartikel: *Het Nieuws van den dag voor NI*, 23 maart 1938 (kolonialemonumenten.nl)